

**THE ACADEMY OF MANAGEMENT
AND ADMINISTRATION IN OPOLE**

**MODERN
MANAGEMENT:
THEORIES, CONCEPTS,
IMPLEMENTATION**

OPOLE 2021

The Academy of Management and Administration in Opole

**MODERN MANAGEMENT:
THEORIES, CONCEPTS,
IMPLEMENTATION**

Monograph

Edited by Marian Duczmal,

Tetyana Nestorenko

Opole 2021

ISBN 978 – 83 – 66567 – 24 – 2

Modern management: theories, concepts, implementation. *Monograph.* Editors: Marian Duczmal, Tetyana Nestorenko. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2021, pp.394, illus., tabs., bibls. ISBN 978-83-66567-24-2.

Editorial Office:

The Academy of Management and Administration in Opole

45-085 Poland, Opole, 18 Niedziałkowskiego str.

tel. 77 402-19-00/01

E-mail: info@poczta.wszia.opole.pl

Reviewers

prof. Pavlo Zakharchenko, D.Sc, Berdyansk State Pedagogical University (Ukraine)

Sławomir Śliwa, PhD, the Academy of Management and Administration in Opole

Editorial Board

Chief editors

Marian Duczmal, Tetyana Nestorenko

Editorial board members

Nadiya Dubrovina (Slovakia), Wojciech Duczmal, Oleksandr Nestorenko (Slovakia),

Iryna Ostopolets (Ukraine), Tadeusz Pokusa, Olga Tsybulko (Ukraine)

Publishing House:

The Academy of Management and Administration in Opole

45-085 Poland, Opole, 18 Niedziałkowskiego str.

tel. 77 402-19-00/01

Authors are responsible for content of the materials.

© Authors of articles, 2021

© Marian Duczmal, Tetyana Nestorenko, 2021

© Publishing House WSZiA, 2021

TABLE OF CONTENTS

Preface	5
Part 1. Management and administration in business	7
Priority goals of the occupational safety management in Ukraine during the pandemic	8
Cryptocurrencies – a new financial market. The rules. Security and risk	16
Paradigm of implementation of digital transformations of economic processes	27
Cost management: modelling asymmetric cost behaviour	35
Business cycle management based on innovative development	43
Elements of the methodology and research methods in management and quality sciences	50
The essence, structure and goals of logistics processes in the enterprise	60
The impact of global processes on labour relations accounting	69
Sources of basic transformations in the fields of strategic management of entrepreneurial action	75
Prospects and opportunities for performance contracting in Ukraine	87
Management of economic potential of agribusiness entities	93
Formation of the management system at the enterprises of organic production of agricultural products	105
Part 2. Management and administration in the services sector	114
The role of management in religion tourism	115
Unblocking the "Odra – Danube" waterway	121
Ways of reforming socially relevant services in the transport's sphere	142
Models of intelligent information management technologies	159
Socio-psychological factors and their influence on the financial sector	170
Financial and property securement of efficient activity of telecommunications enterprises in Ukraine	179
Formation of the risk profile of the funded pension system	187
Technological tools of business intelligence for effective management of the enterprise	195
Open banking: a new era in banking	213
Formation of the risk management system of JSC «Oschadbank»	222

Part 3. Management and administration in education	229
Academic success in the context of distance learning	230
Preparation of future doctors for professionally communicative interaction in future professional activities in the context of higher medical education ...	236
The influence of Europeanization on the higher education modernization in Ukraine	240
Social responsibility in educational management	246
Problems of forming an effective communication system of higher education institutions in Ukraine	254
Use of elements of the dual form of education in the training of future educational managers	263
Teaching first aid methods in schools and universities	270
Problems of professional and pedagogical training of future teachers: implementation of competence approach	281
Influence of the specific nature of sports activities on the development of interpersonal communication and collective interaction among students	286
Diagnosis of organizational culture and trends in its development in higher education	294
Part 4. Sociology of Management	309
Demographic forecast as a tool for regional and local social policy of future and long-term social policy until 2035 and 2050	310
Social management of the labour adaptation process	333
Sociological ethos experience of the regional bureaucracy	339
Project "Places of memory of the Ukrainian revolution of 1917-1921" as a pedagogical technology of national-patriotic education of schoolchildren and students	345
Youth unemployment and employment, social and legal aspects of standards and deviation	352
Problems and prospects of youth policy development in Mariupol in the conditions of decentralization	358
Multi-ethnic city as an active socio-cultural space for the formation of intercultural competence	364
Compatibility and efficiency of the team	371
Corruption as a social and governance problem in post-communist countries	378
Organization and management of telephone consultations	385
Conclusion	393

PROJECT "PLACES OF MEMORY OF THE UKRAINIAN REVOLUTION OF 1917-1921" AS A PEDAGOGICAL TECHNOLOGY OF NATIONAL-PATRIOTIC EDUCATION OF SCHOOLCHILDREN AND STUDENTS

Abstract. The article is devoted to the issues of national-patriotic education of pupils and students, in particular, to the introduction of the project "Places of Remembrance of the Ukrainian Revolution 1917-1921" into the educational process. The author provides a general description of the project, identifies the main areas of work with youth, describes the activities carried out and concludes on the positive pedagogical impact of the project on the level of historical knowledge of youth.

Keywords: project, memory, Ukrainian revolution of 1917-1921, pedagogical technology, patriotic education, pupil, student.

ПРОЕКТ «МІСЦЯ ПАМ'ЯТІ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 1917-1921 РОКІВ» ЯК ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ ТА СТУДЕНТІВ

Вступ

Події Революції Гідності 2013-2014 років, окупація та анексія Криму, російська агресія на Сході України та декомунізація стали одними з вирішальних чинників переосмислення українським суспільством своєї історії.

Широким верствам суспільства, і передовсім тисячам українських хлопців та дівчат, які займали довгі черги до військкоматів, стало зрозуміло, що державна незалежність, проголошена у 1991 році, потребує постійного захисту.

Водночас швидкі радикальні зміни суспільно-політичного життя та гуманітарної політики засвідчили повну неготовність системи освіти відповідати на нові, небезпечні виклики. Наприклад, запорізькі журналісти, дослідивши сторінки місцевих педагогів у соціальній мережі Фейсбук, виявили чимало прикладів антидержавної пропаганди, вихваляння керівників держави-агресора, відвертих, із використанням нецензурної лексики образ учасників Майдану та воїнів АТО (В Запоріжжі працюють..., 2016). За спостереженнями авторів, у російській мережі «Однокласники», що відрізняється відверто українофобською риторикою, у 2016 році мали акаунти кожен третій вчитель обласного центру.

Але дивуватися цьому не варто, адже до осені 2015 року обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти, де щорічно підвищують кваліфікацію освітяни області, керував відвертий прихильник «руського мира», співголова Всеукраїнської громадської організації «Русское содружество» та обласної організації партії «Русский блок» Володимир Пашков (Міносвіти вимагає звільнити,,, 2015). Лише після неодноразових звернень

¹ Alexander Zubchenko – Candidate of Sciences in Sociology, Mariupol State University, Mariupol, Ukraine.

Міністерства освіти та науки України і Служби безпеки України депутати обласної ради звільнили цього «цінного» кадра.

За таких умов особливого значення набуває розробка сучасних педагогічних технологій, спрямованих на те, щоб зацікавити молодь вивченням своєї історії, відкриттям заборонених та забутих сторінок рідного краю.

Аналіз результатів дослідження

Педагогічна технологія – це спеціальний комплекс форм, методів, способів, прийомів навчання та виховних засобів, системно використовуваних в освітньому процесі на основі декларованих психолого-педагогічних установок, що приводить завжди до досягнення прогнозованого освітнього результату з допустимою нормою відхилення (Антонова, 2015).

Ми поділяємо думку О.Ковальчук, що на сучасному етапі стрижневим моментом системи формування патріотичних якостей повинні стати історичні традиції перемог українського війства, самопожертва в ім'я захисту Батьківщини (Ковальчук, 2015). Особливе місце у цьому процесі займає боротьба за свободу та незалежність України, зокрема, національно-визвольні змагання 1917-1921 років.

Одним із найважливіших документів «декомунізаційного пакету», який ухвалила Верховна Рада України 9 квітня 2015 року, був закон «Про правовий статус та вшанування пам'яті учасників боротьби за незалежність України у ХХ столітті». Згідно з ним, держава визнала, що борці за незалежність України у ХХ столітті, визначені у статті 1 цього Закону, відіграли головну роль у відновленні української державності, закріпленої Актом проголошення незалежності України, ухваленим Верховною Радою України 24 серпня 1991 року (Про правовий статус..., 2015). Адже раніше Центральна Рада, Гетьманат Павла Скоропадського та Директорія розглядалися переважно у контексті надбань історичної науки, аніж як реальні засновники сучасної Української державності.

Наступни важливими кроком на цьому шляху стало розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2016 р. № 777-р «Про затвердження плану заходів з відзначення 100-річчя подій Української революції 1917-1921 років та вшанування пам'яті її учасників на період до 2021 року.

Пунктом 5 цього документу під егідою Українського інституту національної пам'яті було започатковано Всеукраїнський науково-просвітницький, історико-краєзнавчий проект «Місця пам'яті Української революції 1917-1921 років».

Єдина геоінформаційна карта, що адмініструвалась відділом аналізу регіональних особливостей та політики національних меншин УІНП, мала об'єднати відомості про пам'ятні об'єкти, пов'язані із становленням та діяльністю УНР, Гетьманської держави, Директорії, Західноукраїнської Народної Республіки, народними повстаннями проти більшовиків тощо.

Розробники проекту визначили кілька категорій місць пам'яті: споруди, в яких розташовувалися органи влади українських держав, представництва українських революційних утворень, політичних і громадських об'єднань; будинки, інші споруди, пов'язані із подіями Української революції; будинки, в яких народилися, проживали чи здійснювали діяльність діячі Української революції; місця боїв, зборів, демонстрацій, інших важливих подій; місця поховань учасників Української революції: державних діячів, політиків, вояків українських національних військових формувань; пам'ятники, меморіали, пам'ятні дошки, встановлені на честь подій та учасників Революції, об'єкти топоніміки, у назвах яких вшановано події та діячів Української революції.

Кожне місце революційних подій детально описується, показується на сучасній та історичній картах та позначається точними координатами. До тексту можна додавати фото, відео та корисні посилання на онлайн-сторінки.

До збору інформації було залучено науковців, краєзнавців, викладачів, співробітників архівних установ та бібліотек, що працювали у регіональних робочих групах при обласних та Київській міській державних адміністраціях.

Першу карту пам'ятних місць Києва Інститут національної пам'яті презентував у січні 2018 року (близько 400 об'єктів), але далі темпи реалізації проекту дещо знизились як через низьку активність фахівців на місцях, так і через зміну пріоритетів нового глави держави та Уряду.

Тим не менше у регіонах є вдалі кейси, коли проект «Місця пам'яті Української революції 1917-1921 років» був не лише інструментом збору картографічної інформації, але вніс потужний імпульс у розвиток національно-патріотичного виховання підростаючого покоління.

У квітні 2017 року розпорядженням голови Запорізької обласної державної адміністрації було створено регіональну робочу групу, яку очолив доктор історичних наук, Заслужений діяч науки і техніки України, професор Запорізького національного університету Федір Турченко. До складу групи увійшли відомі запорізькі науковці – доктор історичних наук, директор обласного краєзнавчого музею Георгій Шаповалов, директор науково-дослідницького центру «Спадщина», кандидат історичних наук Юрій Щур, кандидат історичних наук, доцент ЗНУ Олексій Штейнле.

Робота велась по кількох напрямках. По-перше, активно наповнювалась регіональна карта загальнонаціональної геоінформаційної карти. Після опрацювання значного масиву архівних документів на неї було внесено понад 140 об'єктів – місць проведення засідань українських громадських організацій, осередків «Просвіти», розміщення українських військових частин у 1917-1920 роках, народження видатних діячів Української революції, боїв патріотичних сил із більшовиками та денікінцями тощо.

По-друге, значну увагу було приділено просвітництву. Зокрема, у березні 2017 року урочисті збори з нагоди сторіччя початку Української революції відбулися у Пологівській ЗОШ № 2 за участю бійців 36-ї окремої бригади морської піхоти. Історію України тут викладає учасник антитерористичної операції, доброволець, випускник істфаку ЗНУ Юрій Єфремов. Короткий огляд революційних подій для учасників заходу провели доцент ЗНУ Василь Гвоздик, автор цих строк та заступниця голови райдержадміністрації Ірина Півень.

У червні 2017 року в обласному краєзнавчому музеї відбулося засідання «круглого столу», присвячене ювілею першого Українського уряду – Генерального секретаріату та Першого Універсалу Центральної Ради. До розмови долучилися науковці, представники влади, молодь, військовослужбовці, учасники боротьби за незалежність України Костянтин Лямцев та Сергій Айбабін.

У листопаді 2017 року на історичному факультеті Запорізького національного університету відбулося засідання «круглого столу» з нагоди сторіччя Третього Універсалу Центральної Ради. До обговорення активно долучилися професор Федір Турченко, кандидат історичних наук, доцент кафедри новітньої історії України Василь Гвоздик, 18 учасників студентського наукового товариства, представники влади та громадськості.

За сприяння обласної державної адміністрації, у рамках регіональної програми розвитку інформаційного простору, було видано монографію відомих дослідників селянського руху Ігоря Лимана та Володимира Чопа «Азовський рейд Нестора Махна»,

присвячену драматичному протистоянню повстанського командира та червоного воєначальника Михайла Фрунзе у грудні 1920 року. На презентації книги у Бердянську, Гуляйполі та Пологи́вському районі прийшли старші школярі, студенти, молоді літератори.

Під егідою обласного центру патріотичного виховання молоді відбулося 12 турнірів із настольної гри «Українська революція». До інтелектуальних змагань долучилися 78 команд, які представляли вузи, школи, коледжі та ліцеї, а також робітничу молодь Запоріжжя.

По-третє, важливим моментом реалізації проекту «Місця пам'яті Української революції 1917-1921 років» стала меморіалізація обраних об'єктів, що вкрай важливо з точки зору маркування соціального простору Запорізького регіону українськими символами. Адже за комуністичного режиму події сторічної давнини трактувалися лише з позицій «тріумфальної ходи радянської влади». І лише останнім часом, завдяки самовідданій праці дослідників, стала відома інша історія тих днів – численні факти про відчайдушний спротив запоріжців більшовицькій владі.

Зокрема, у листопаді 2017 року на будівлі Оріхівського краєзнавчого музею відбулося відкриття меморіальних дошок, присвячених установленню української влади на Оріхівщині у листопаді 1917 року та видатному воєначальнику Української Народної Республіки, просвітянину Василю Проході.

Оріхів став одним із небагатьох міст Запорізького краю, де завдяки єднанню місцевих активістів та українізованих військових частин восени 1917 року вдалося подолати спротив більшовиків. Велику роль у цьому зіграв Василь Хомич Прохода (1891-1971), який народився на Кубані, а в 1910 році з родиною переїхав до Оріхова.

Учасників урочистостей привітали вихованці вокальної студії районного будинку культури, а студенти Оріхівського коледжу ТДАТУ розгорнули великий Державний прапор України.

У січні 2018 року на станції «Вільнянськ» відбулось урочисте відкриття інформаційної дошки учасникам вільнокозацького руху. У січні 1919 року вони вступили в бій та затримали наступ більшовицьких окупантів на Олександрівськ. Вшанувати героїв прийшли представники обласної та місцевої влади, ветерани АТО, учні двох місцевих шкіл та жителі міста.

Доктор історичних наук, професор Запорізького національного університету Володимир Бондаренко розповів, що після повалення гетьмана Павла Скоропадського у грудні 1918 року через Лозову, Синельникове та Катеринослав наступали російські загарбники на чолі з Павлом Дибенком. Козацькі загони залізничників, робітників, селян із Олександрівська та Катеринослава зосередилися на станції «Софіївка». Після чотирьох днів запеклих боїв із застосуванням важкої артилерії та аеророзвідки ворог відступив.

У квітні 2018 року з нагоди з нагоди сторіччя звільнення Олександрівська від більшовиків на будівлі поліклініки військового госпіталю (вул. Військкоматська, 3) відбулося урочисте відкриття інформаційної дошки на честь воїнів Другої Самокатної сотні Запорізького пішого полку армії Української Народної Республіки. Вшанувати пам'ять борців за свободу прийшли представники обласної та міської влади, студенти Запорізького національного університету, курсанти обласного ліцею «Захисник», учні Запорізького ліцею обслуговування, військовослужбовці Національної гвардії України.

Сто років тому в цьому будинку розташовувалася чоловіча гімназія. Після звільнення Олександрівська у стінах рідної школи 150 юнаків записалися до лав Українського війська. До них приєднувалися студенти реальних училищ та молоді робітники. Вже незабаром у них

на озброєнні було 14 велосипедів та 14 кулеметів. Для того часу це була серйозна військова одиниця.

До Дня захисника України у жовтні 2018 року за участі студентів Запорізького національного університету, Запорізького національного технічного університету, вихованців Січового колегіуму та школярів відбулося відкриття пам'ятних дощок на будівлях вокзалу «Запоріжжя-2» та колишньої міської електростанції на честь перемоги українських сил над більшовицькими заколотниками у грудні 1917 року.

У травні 2018 року школярі та педагоги Лисогірської ЗОШ взяли участь в урочистому відкритті меморіальної таблички на честь молодих повстанців Лисогірського куреня, що діяв в околицях села у квітні-травні 1919 року. У загоні налічувалось 50-70 осіб, в основному 15-17 річні юнаки. Серед них був і майбутній видатний учений-біолог Гаврило Гордієнко. Командували підрозділом отамани Олександр Чайковський та Іван Марків.

Наступним етапом популяризації історії національно-визвольних змагань у регіоні стало висвітлення бойового шляху українських підрозділів на Запоріжжі. Цьому передувало безкоштовне розповсюдження у школах області монографії Юрія Щура «Українська весна - 1918 у Олександрівську» (понад 250 примірників).

16.04.2018 року з нагоди сторіччя визволення Запоріжжя від більшовиків на будівлі залізничного вокзалу «Запоріжжя-1» було урочисто відкрито меморіальну дошку на честь Українських січових стрільців за участі представників обласної влади, громадськості, молоді та військовослужбовців. До святкувань долучилися понад 40 учнів Запорізького січового колегіуму та 150 гостей із потягу національної єдності «Труханівська січ» - школярів та студентів із 14 областей України.

У квітні 2018 року в с.Біленьке Запорізького району відбулося урочисте відкриття меморіальної дошки, присвяченої військовому союзу Українських січових стрільців та місцевих вільних козаків. До визволителів із Західної України приєдналися понад 30 біленьківців. Учасниками церемонії стали понад 20 місцевих школярів.

Ще одним місцем пам'яті про революційні події ХХ століття стало с. Приморське Василівського району. У травні 2018 року на будинку сільської бібліотеки за участі учнів двох місцевих шкіл (понад 40 осіб) відкрили інформаційну дошку на честь козацько-гайдамацького свята, організованого солдатами Павла Болбочана та Василя Вишиваного сто років тому.

Діти самостійно підготували сценарій заходу, розучили вірші та заспівали патріотичних пісень.

Також до народного свята Дня вишиванки у травні 2018 року в с.Ромашки, с. Полянівка Мелітопольського району, сел. Якимівка та с. Радивонівка Якимівського району відбулося урочисте відкриття інформаційних дощок, присвячених воїнам Запорізького корпусу армії Української Народної Республіки, яким командував полковник Петро Болбочан. До урочистостей долучилися понад 170 школярів та студентів професійного ліцею у святковому вбранні.

У грудні того ж року до Дня Збройних Сил відкриття пам'ятних дощок на честь корпусу Петра Болбочана відбулося на залізничних станціях «Кушугум» та «Канкринівка» у Запорізькому районі. Наші захисники поверталися з переможного Кримського походу та зупинилися на відпочинок. Дуже швидко вони змогли завоювати довіру та повагу місцевих жителів. «Болбочанівці» поширювали українські книжки, ставили вистави рідною мовою. Вшанувати подвиг українських військовослужбовців зібралися представники місцевої влади, залізничники, місцеві жителі та школярі.

Робота із увічнення пам'яті українських героїв тривала і надалі. Протягом листопада 2018 – травня 2019 років до неї активно долучалися педагогічні та учнівські колективи Юріївської ЗОШ Приморського району (меморіальна дошка на честь героя Другого зимового походу Савелія Хрустяка), Григорівської, Федорівської ЗОШ та Федорівського професійного ліцею на Пологівщині (увічнення пам'яті воїнів Нестора Махна), Дніпровської ЗОШ Вільнянського району (пам'ятний знак на згадку про повстанців Вовнизького куреня), Мар'ївської ЗОШ Запорізького району тощо.

Висновки

Таким чином, практична реалізація дослідницького проекту «Місця пам'яті Української революції» мала свої позитивні результати. У багатьох населених пунктах регіону з'явилися пам'ятні куточки, де відбуваються заходи з нагоди державних свят та пам'ятних дат за активної участі студентської та учнівської молоді.

Велика увага приділяється організаційно-методичній роботі. У квітні 2019 року в Запоріжжі відбулася обласна відкрита конференція учнівської молоді «Українська революція: 100 років надії і боротьби», яку організували обласний центр туризму і краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді у співпраці з обласним краєзнавчим музеєм та Національним заповідником «Хортиця».

Постійно зростає науковий рівень творчих наукових робіт школярів. Наприклад, минулого року запорізькі школярі зайняли призові місця у чотирьох з п'яти напрямів на Всеукраїнському конкурсі «Українська революція. 100 років надій і боротьби». Зокрема, у секції «Українська революція – доба національного державотворення» II місце посіла робота «Особливості Української революції на Мелітопольщині у часи Гетьманату» учнів Костянтинівського районного НВО №1 «Таврія» Максима Шаповалова та Аліни Олійник. Діти є вихованцями гуртка «Історичне краєзнавство» у Центрі туризму, керівник О.А. Горбова.

За напрямом «Боротьба українців проти більшовицької диктатури та військової агресії Росії» II місцем відзначена робота учня Енергодарської ЗОШ № 6 Олексія Максименка «Тарас Трясило і селянський спротив 20-рр. ХХ століття в нашому краї». Учень є вихованцем Енергодарського центру туризму, краєзнавства та спорту під керівництвом І.А. Самойлової.

На жаль, пандемія коронавірусу, перехід на дистанційне навчання та мораторій на проведення масових заходів суттєво загальмували подальше втілення проекту у навчально-виховному процесі. Проте перші та важливі кроки на шляху відродження історичної пам'яті про українське Запоріжжя вже зроблено. Далі слово за керівниками органів влади всіх рівнів, науковцями та педагогами-ентузіастами, які мають зацікавити молодь історією та героїчними постатями рідної землі.

Література

Антонова О.Є. (2015). Педагогічні технології та їх класифікація як наукова проблема. Сучасні технології в освіті. Ч. 1. Сучасні технології навчання: наук.-допом. бібліогр. покажч. Вип. 2 / НАПН України, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського; [упоряд.: Філімонова Т. В., Тарнавська С. В., Орищенко І. О. та ін. ; наук. консультант Антонова О. Є. ; наук. ред. Березівська Л. Д.]. Київ. С. 8-15.

В Запорож'є працюють десятки учителів-сепаратистів. (2016). Режим доступу: <https://akzent.zp.ua/v-zaporozhe-rabotayut-desyatki-uchitelej-separatistov-foto/>

Ковальчук О.Є. (2015). Сучасний погляд на національно-патріотичне виховання. Режим доступу: <http://vvak.in.ua/attachments/article/251.pdf>

Міносвіти вимагає звільнити ректора за сепаратизм. (2015). Режим доступу: https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/1856459-minosviti_vimagae_zvilniti_rektora__za_separatizm_2065942.html

Про правовий статус та вшанування пам'яті учасників боротьби за незалежність України у ХХ столітті. (2015). Закон України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/314-19#Text>